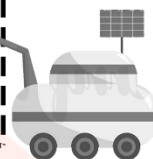

درس اول

جهان فرهنگی

- هستی‌شناسانه: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
- پرسش‌های بنیادین: انسان‌شناسانه: آیا انسان موجود مختار یا مجبور / فعال یا منفعل است؟
- معرفت‌شناسانه: آیا تنها راه شناخت حس و تجربه است؟

🪐 پدیده‌ها در منظومه‌های بزرگ و مهمی دسته‌بندی می‌شوند ← این منظومه‌ها را به دلیل اهمیتشان جهان می‌نامند.

جهان انسانی: هر چه با اندیشه و عمل انسان بوجود می‌آید ← محصول زندگی انسان.

جهان فردی (ذهنی): به زندگی شخصی و فردی باز می‌گردد / ابعاد ذهنی، اخلاقی، روانی / تجربه‌هایی که دیگران در آن با ما شریک نیستند.

جهان اجتماعی (فرهنگی): زندگی اجتماعی انسان‌ها / دارای هویت فرهنگی / محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها.

وقتی فردی درباره مسئله‌ای خاص می‌اندیشد (جهان فردی) / وقتی افکار خود را با دیگران به اشتراک می‌گذارد (جهان اجتماعی) / و یا طبق آن رفتار می‌کند (جهان فرهنگی) بین دو جهان ذهنی و فرهنگی تناسب و هماهنگی وجود دارد.

هر فرهنگ نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی در افراد پدید می‌آورد و تنها به همان نوع اجازه ظهور و بروز می‌دهد.

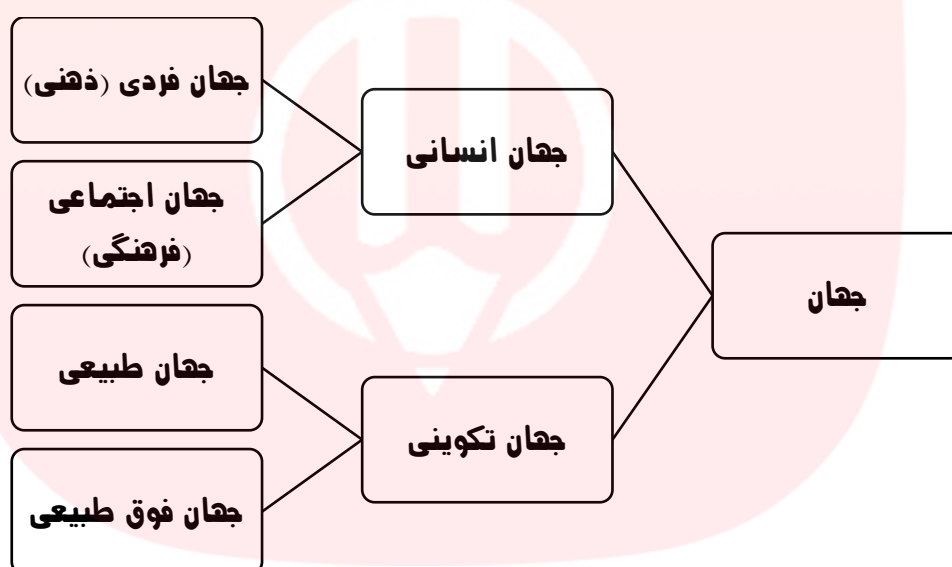
هر نوع عقیده و اخلاق نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

جهان تکوین: پیش از انسان وجود داشته و مستقل از خواست و اراده انسان است.

برخی جهان تکوین را به **طبیعت محدود** می‌کنند / طبیعت در مقابل جهان انسانی / از ۳ جهان سخن می‌گویند: جهان طبیعت، فرهنگی، ذهنی.

متفکران مسلمان: جهان تکوین محدود به طبیعت نیست ← جهان طبیعت
 ← جهان فوق طبیعت

بین جهان‌های مختلف رابطه و تعامل وجود دارد.

دیدگاه‌های مختلف درباره تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی:

دیدگاه اول:

جهان تکوین محدود به جهان طبیعت / جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی / ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند / علوم مربوط به آنها علوم طبیعی است / بین علوم طبیعی و انسانی تفاوتی قائل نیستند ← قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کنند.

www.my-dars.ir

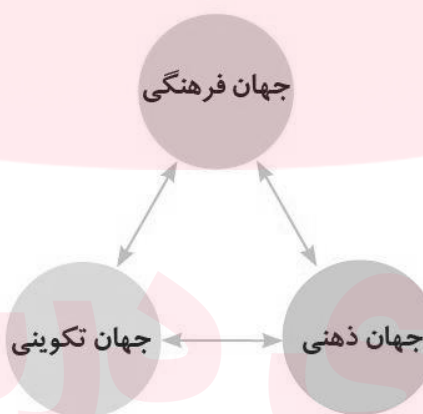
دیدگاه دوم:

جهان فرهنگ مهم تر از جهان ذهنی و تکوینی / جهان ذهنی تابع جهان فرهنگی / جهان تکوین ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ های مختلف / جهان ذهن و جهان تکوین استقلال خود را در برابر جهان فرهنگ از دست داده اند.

دیدگاه سوم:

جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی مهم و در تعامل با یکدیگرند.

دیدگاه قرآنی:

جهان تکوین محدود به طبیعت نیست / ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی شود / جهان تکوین بر اساس حکمت و مشیت خداوند رفتاری حکیمانه با افراد و جوامع انسانی دارد / قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه ای قائل است و از زندگی و مرگ امت ها سخن می گوید / جهان فردی را نادیده نمی گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ تاکید می کند.

بخوانیم و بدانیم

– از منظر قرآن، هرگاه انسان، اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی آنها می‌گشاید و هرگاه افراد و فرهنگ جامعه هویتی مشرکانه داشته باشند، زمین و آسمان از تعامل سازنده با آنها سر باز می‌زنند و ظرفیت‌های الهی و آسمانی خود را از آنها پنهان می‌کنند.

– برخی دیدگاه‌ها، بر شناخت درستی از انسان و جهان هستی استوار نیستند. اگر انسان از خود و جهان هستی شناخت درستی نداشته باشد، از تعامل صحیح با جهان هستی باز می‌ماند و نمی‌تواند استعدادهایش را بیرواند و شکوفا کند. قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، «اغلال و سلاسل» می‌نامد. اغلال و سلاسل، زنجیرهایی هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می‌کشند.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir